

UNIVERSITATEA DE VEST
"VASILE GOLDIȘ"
din ARAD

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА
ТА ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВознавства
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА КРАЇН ЄВРОПИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПРАВОСУДДЯ
АСОЦІАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ОСВІТНЬОГО
ТА НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. В. ГОЛДІША
(М. АРАД, РУМУНІЯ)

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ БУДІВНИЦТВО НА ЗЛАМІ ЕПОХ: ПОШУКИ ОПТИМАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ

Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції

22 червня 2021 р.

Ужгород • РІК-У • 2021

УДК 342.4(063)

К 65

К 65 **Конституційно-правове будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 22 червня 2021 р.** Ужгород: Ужгородський національний університет, 2021. – 268 с.

ISBN 978-617-8046-00-2

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Конституційно-правове будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей», яка відбулася на базі юридичного факультету Ужгородського національного університету 22 червня 2021 р.

УДК 342.4(063)

ISBN 978-617-8046-00-2

© ДВНЗ «Ужгородський
національний університет, 2021
© Видавництво «РІК-У», 2021

Справедливий Закон –
найвища суспільна мудрість

Почесні співголови організаційного комітету:

- Смоланка В.І** ректор ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор медичних наук, професор.
- Розач О.Я.** проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор юридичних наук, професор.
- Лазур Я.В.** декан юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор юридичних наук, професор.
- Оніщук М.В.** ректор Національної школи суддів України, державний та громадський діяч, доктор юридичних наук, професор.
- Різник С.В.** проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної співпраці Львівського національного університету імені Івана Франка, доктор юридичних наук, професор.
- Скрипнюк О.В.** академік НАПрН України, Заслужений юрист України, заступник директора з наукової роботи Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, доктор юридичних наук, професор.
- Совгиря О.В.** народний депутат України, політик, Постійний представник Верховної Ради України у Конституційному Суді України, доктор юридичних наук, професор.
- Шемшученко Ю.С.** директор Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України, академік НАН, доктор юридичних наук, професор.

- Натуркач Р.П.** керівник апарату Закарпатської обласної державної адміністрації, кандидат юридичних наук, докторант кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
- Берлінгер Д.** декан юридичного факультету Університету імені Василя Голдіша (м.Арад, Румунія).
- Маховенко Є.Г.** доктор соціальних наук (право), професор, професор кафедри публічного права Вільнюського університету (Литовська Республіка).

Менджул М.В.
д.ю.н., доц.,
проф. кафедри цивільного права та процесу
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна

ЄВРОПЕЇЗАЦІЯ ІНСТИТУТУ ШЛЮБУ В УКРАЇНІ ТА ДОСВІД СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА

Сім'я та шлюб є цінними для українського суспільства, що зумовило регулювання окремою статтею Конституції України права на укладення шлюбу, який має ґрунтуватися на вільній згоді як жінки, так і чоловіка.

На разі в Україні дозволено виключно укладення шлюбу між особами протилежної статті, чого не можна сказати про законодавство багатьох європейських держав. Серед держав – членів ЄС до цього часу заборонено укладати одностатевим парам шлюби чи цивільні партнерства в Болгарії, Латвії, Литві, Польщі, Румунії та Словаччині [1, с. 17]. Таким чином, європейська інтеграція України не залежить жодним чином від надання права на шлюб чи реєстрацію цивільного партнерства особам однієї статті. Важливим є вочевидь комплексна та системна державна політика по виконанню зобов'язань згідно положень Угоди про асоціацію з ЄС.

Серед європейських держав інтерес становить законодавство Сполученого Королівства у частині регулювання права на

шлюб. Сполучене Королівство складається з трьох юрисдикцій (Англії та Уельсу, Північної Ірландії, Шотландії), кожна з них має свої особливості у регулюванні сімейних відносин загалом, у тому числі і в реєстрації шлюбу. У рамках цих тез проаналізуємо особливості укладення шлюбу в Англії та Уельсі, а також Шотландії.

Здійснений аналіз дозволив нам виділити такі відмінності у регулюванні інституту шлюбу в Англії та Уельсі, а також Шотландії:

- на території Англії та Уельсу порядок укладення шлюбу регулює спеціальний закон 1949 р. [5], а в Шотландії – Закон про шлюб (Шотландія) 1977 року, в який були внесені суттєві зміни у 2006 році.
- На відміну від Англії та Уельсу, в Шотландії досить довго поряд з формальними шлюбами, можна було укласти неформальні шлюби, які визнавалися державою (шлюб, вважався укладеним, у зв'язку із спільним проживанням чоловіка і дружини, які погодилися жити разом і вважалися одруженими серед близьких та знайомих. Такий тип неформального шлюбу був дійсний до змін у законодавстві у 2006 році. Проте неформальні шлюби, укладені до 2006 року є дійсними [2, с. 43]).
- В Англії та Уельсі, а також в Шотландії шлюб можна укласти після досягнення 16 років, але на відміну від Шотландії, при укладенні шлюбу в Англії та Уельсі особами до 18 років потрібна згода батьків.
- В Англії та Уельсі, а також в Шотландії можна укласти шлюб та цивільне партнерство. При чому у Шотландії цивільні партнерства були дозволені для одностатевих пар ще у 2005 році, а для осіб протилежної статі тільки з 30 червня 2021 року [3]. З 2004 року в Англії та Уельсі

можна було реєструвати одностатеві партнерства [4], а з 2014 року і одностатеві шлюби [6].

Водночас багато процедурних моментів по укладенню шлюбу є подібними. Так, для укладення шлюбу потрібно подати повідомлення про одруження до реєстраційного офісу, незалежно від церемонії шлюбу (релігійної чи світської). Водночас у Шотландії повідомлення про шлюб подається принаймні за 29 днів до бажаної дати укладення шлюбу (якщо один з майбутнього подружжя не підданий Сполученого Королівства, то рекомендований термін – за 10-12 тижнів до дня укладення шлюбу), а в Англії та Уельсі – не раніше ніж як через двадцять вісім днів, а шлюб можна укласти протягом 12 місяців.

Для укладення шлюбу на території всього Сполученого Королівства реєстратор повинен видати «графік шлюбу» («marriage schedule»), який є підставою для проведення світської або релігійної церемонії укладення шлюбу. У Шотландії «графік шлюбу» видається не менш як за сім днів до укладення шлюбу, а після церемонії має бути повернутий протягом трьох днів реєстратору.

Громадяни України, як і громадяни інших держав (наприклад, Австралії, Канади, Нової Зеландії, США тощо) щоб в'їхати на територію всього Сполученого Королівства для укладення шлюбу мають отримати візу.

Вихід Сполученого Королівства із складу ЄС вплинув і на порядок в'їзду громадянами ЄС. Так, якщо один із майбутнього подружжя є громадянином держави-члена ЄС, і він проживав на території Сполученого Королівства до 31 грудня 2020 року, він може подати відповідну заяву і продовжити проживати після 30 червня 2021 р., кінцевий термін подання відповідної заяви – 30 червня 2021 року. З першого липня 2021 року потрібна віза як і для громадян України [7].

Таким чином, на прикладі Сполученого Королівства ми продемонстрували на скільки можливі відмінності у регулюванні порядку укладення шлюбу в рамках однієї країни і питання європейської інтеграції не передбачають уніфікацією правового регулювання всіх правових інститутів, і в тому числі інституту шлюбу. Водночас, варто в Україні дозволити особам протилежної статті реєструвати цивільні партнерства, що сприятиме захисту майнових прав осіб, які на разі проживають у фактичних союзах.

Література:

1. Менджул М. В. Принцип рівності та право на шлюб. Конституційно-правові академічні студії. 2019. № 1. С. 15 – 20.
2. Менджул М.В. Принципи правового регулювання сімейних відносин у Великобританії та Ірландії. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2018. № 36. Т.2. С. 42-45.
3. Civil Partnership (revised 2021). URL: <https://www.edinburgh.gov.uk/marriages-civil-partnerships/conversion-civil-partnership-marriage> (дата звернення: 15 червня 2021 р.).
4. Civil Partnership Act 2004, 18th November 2004. URL: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2004/33> (дата звернення: 15 червня 2021 р.).
5. Marriage Act 1949. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Geo6/12-13-14/76/contents> (дата звернення: 15 червня 2021 р.).
6. Marriage (Same Sex Couples) Bill (HC Bill 126). URL: https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/2012-2013/0126/cbill_2012-20130126_en_1.htm (дата звернення: 16 червня 2021 р.).
7. Marriages and civil partnerships in England and Wales. URL: <https://www.gov.uk/marriages-civil-partnerships> (дата звернення: 16 червня 2021 р.).

Макошій Ю.Д. ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПРОКУРОРОМ В СУДІ ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ: ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ	209
Мішина Н.В. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ: ПРОБЛЕМА ДЕЛЕГУВАННЯ ПРОВНОВАЖЕНЬ	219
Натуркач Р.П. ПРИНЦИП НЕЗАЛЕЖНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ ДЕРЖАВИ	223
Тетерук А.А. ДЕРЖАВНА СЛУЖБА: ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ЄВРОПЕЇЗАЦІЇ У СВІТЛІ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРИНЦИПІВ	225

Напря́м 5

ДОКТРИНА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	228
Берлінгер Д., Громовчук М.В. ПРАВО ЛЮДИНИ НА ШТУЧНЕ ЗАПЛІДНЕННЯ: БІОЕТИЧНІ ЗАСАДИ	228
Грень Н.М. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ	237
Дешко Л.М. ОBOB'ЯЗОК ДЕРЖАВИ З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА КОЖНОГО НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ	242
Жаровська І.М. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ	244
Менджул М.В. ЄВРОПЕЇЗАЦІЯ ІНСТИТУТУ ШЛЮБУ В УКРАЇНІ ТА ДОСВІД СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА	250
Нечипорук А.Ю. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПРАВА ВЛАСНОСТІ КРІЗЬ ПРИЗМУ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.	254
Пархоменко С.А. ДО ПИТАННЯ МЕЖ ДИСКРЕЦІЙНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ГЛАВИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ЩОДО ІНТЕГРАЦІЇ В НАТО	258

**КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ
БУДІВНИЦТВО НА ЗЛАМІ ЕПОХ:
ПОШУКИ ОПТИМАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ**

Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції

22 червня 2021 р.

Верстка – І.І. Полянської

Дизайн обкладинки – О.В. Миколіук

Підписано до друку 29.06. 2021р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Literata. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 15,6. Тираж 200. Замовлення № 2097.

Оригінал-макет виготовлено та видруковано:
ТОВ «РІК-У», 88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36
Свідоцтво: Серія ДК № 5040 від 21 січня 2016 року